

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10978/2025
06.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Зарић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1029/25 од 09.04.2025. године, у седници одржаној 06.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1029/25 од 09.04.2025. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1029/25 од 09.04.2025. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2532/23 од 28.10.2024. године, којом је делимично усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа, повреде слободе и права личности због неоснованог лишења слободе исплати износ од 9.474.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 28.10.2024. године до исплате, док је тужбени захтев преко износ од 9.474.000,00 динара до траженог износа од 18.948.000,00 динара, односно за износ од 9.474.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.10.2024. године до исплате одбијен, као неоснован и обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 240.170,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијени си захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) и оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем судије за претходни поступак Вишег суда у Београду Кпп бр. 413/18 од 22.11.2018. године, тужиоцу, тада окривљеном АА и окривљеном ББ, на основу члана 211. став 1. тачка 1. и 3. ЗКП, а у вези са чланом 210. ЗКП и 212. ЗКП, одређен је притвор у трајању од најдуже 30 дана који се има рачунати почев од 20.11.2018. године у 22 часова, када су лишени слободе. Против тужиоца даље је продужаван притвор решењима Вишег суда у Београду током 2019. и 2020. године, по законском основу из члана 211. став 2. тачка 1. и 3. ЗКП. Пресудом Вишег суда у Београду К бр. 561/21 од 14.9.2022. године, тужилац је оглашен кривим да је у саизвршилаштву са окривљеним ББ извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, те му је изречена казна затвора у трајњу од 6 месеци и мера безбедности одузимање предмета. Решењем Вишег суда у Београду К бр. 561/21 од 14.9.2022. године, продужен је притвор према тужиоцу на основу одредбе члана 211. став 1. тачка 1. и 3. ЗКП, а у вези члана 426а. став 5 ЗКП-а. Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 1299/22 од 17.3.2023. године, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду К бр. 561/21 од 14.9.2022. године у односу на тужиоца, па је тужилац ослобођен од оптужбе на основу одредбе чл. 423 став 1. тачка 2. ЗКП. Решењем Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 1299/22 од 17.3.2023. године према тужиоцу је укинута притвор који му је одређен решењем судије за претходни поступак Вишег суда у Београду Кпп бр. 413/18 од 22.11.2018. године, а који му се рачуна од 20.11.2018. године када је лишен слободе и одређено је да се окривљени одмах пусти на слободу. Тужилац је дана 31.5.2023. године поднео захтев Министарству правде РС за обештећење вансудским путем ради накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед неоснованог лишења слободе, о ком захтеву тужена није одлучила. Тужилац је четири године био у притвору у Централном затвору у Београду, три месеца је био у притвору у затвору у Пожаревцу и око месец дана боравио је у притвору у затвору у Ћуприји. У Централном затвору су услови били лоши, у малом простору их је било четворица, до тренутка када су му променили собу и пребацили га у већу. У притвору у Пожаревцу је требало скоро 3 недеље да му се омогући да добије исхрану у складу са његовом вером. Имао је здравствених проблема са кичмом и вратом, јер од младости има сколиозу, лекар га је упутио на магнетну резонанцу, али поступајућа судија није дала дозволу, па је трпео болове у кичми и врату. Било је потребе да више хода и шета, што је у притвору било веома тешко. У време кад је ухапшен имао је 5 кћерки, од којих је најстарија имала 13 година, а најмлађа само 3 недеље, која га и сада не познаје и не може да га прихвати у целости. Тешко му је падало што породица, која је остала да живи у Пећи, није могла да га обилази из финансијских разлога, жена није могла да ради, јер је морала да се брине о малолетној деци, породица је имала помоћ његове мајке, али су се и задуживали. У Пећи су људи причали о њему и избегавали га због тежине кривичног дела које му је стављено на терет.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је тужена, у смислу одредбе члана члана 584. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку, одговорна за штету коју је тужилац претрпео услед неоснованог лишења слободе, чиме су тужиоцу повређени част и углед, односно право и слобода личности,

па су оцењујући све објективне и субјективне околности, применом одредбе члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, закључили да тужиоцу на име нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе припада новчана накнада у износу од 9.474.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом од пресуђења до исплате, а да је неоснован тужбени захтев тужиоца у делу од досуђеног до тражених 18.948.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право, због чега се ревизијом неосновано указује супротно.

Одредбом члана 200. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да ће за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх суд, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству. Према ставу 2. истог члана, приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погудује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Накнада нематеријалне штете представља сатисфакцију (задовољење) којом се ублажавају поремећаји у духовној (психичкој) сфери оштећеног. Правична накнада нематеријалне штете, као облик отклањања штетних последица, састоји се у исплати суме новца као сатисфакцији за претрпљену нематеријалну штету, с обзиром да реституција по природи ствари није могућа, да би се код оштећеног успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја, у мери у којој је то могуће. Притом, она не сме бити циљ, већ мора бити средство за ублажавање претрпљене нематеријалне штете и не сме поговарати тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом. Против тужиоца се водио кривични поступак који се показао неоснованим. Такав поступак, а нарочито изненадно лишење слободе, дужина трајања притвора, лоши притворски услови и раздвојеност од породице, пореметили су мир и његову психичку равнотежу, повредили част, углед и достојанство, што све узрокује интензивне и дуготрајне душевне болове.

Оценом свих штетних последица проистеклих из неоснованог лишења слободе, као и свих околности конкретног случаја, које су од утицаја на одмеравање висине правичне накнаде као што су природа и тежина кривичног дела које је тужиоцу стављени на терет, време provedено у притвору (4 године, 3 месеца и 26 дана), његове личне и породичне прилике, да је у тренутку притварања био отац петоро малолетне деце, последице лишења слободе на здравствено стање, однос околине према њему после притварања, као и то да је трпео душевне болове изазване лишењем слободе и вођењем кривичног поступка који се завршио ослобађајућом пресудом, али и чињеница да правична накнада нематеријалне штете не представља репарацију, већ сатисфакцију ради успостављања психичке и емоционалне равнотеже која је постојала пре штете, Врховни суд је оценио да је правилно нижестепеним одлукама тужиоцу досуђена правична новчана накнада за овај вид нематеријалне штете у висини од 9.474.000,00 динара, због чега су неосновани наводи ревизије да је накнада превисоко одмерена.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност примене материјалног права, Врховни суд је ревизију тужене одбио, као неосновану и одлучио као у изреци, применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић